

І Н Ф О Р М А Ц І Я

про стан законності у Львівській області упродовж 2015 року

Прокуратурою Львівської області в межах повноважень, визначених статтею 121 Конституції України та статтею 9 Перехідних положень до неї, упродовж минулого року вживались організаційні та практичні заходи щодо підвищення ефективності прокурорсько-слідчої діяльності, реального усунення порушень законів, поновлення прав громадян та інтересів держави, притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності, забезпечення відшкодування завданої шкоди.

Основні зусилля зосереджено на питаннях додержання законів у кримінальному провадженні та при здійсненні оперативно-розшукової діяльності, представницької діяльності, дотримання конституційних прав громадян.

З метою забезпечення законності в регіоні, упродовж 2015 року на координаційних та міжвідомчих нарадах керівників правоохоронних органів області розглянуто стан протидії злочинності та корупції, додержання вимог законодавства про мобілізацію населення, стан боротьби із контрабандою та нелегальною міграцією, попередження правопорушень у молодіжному середовищі, стан законності у лісовій та земельній сферах.

Окрім цього, під головуванням прокурора області проведено 4 засідання колегій прокуратури області, на яких обговорено підсумки роботи органів прокуратури області, стан додержання конституційних прав громадян, в тому числі під час Революції Гідності, питання кримінального процесуального законодавства при здійсненні досудового розслідування та процесуального керівництва тощо.

З метою оперативного вирішення питань, прокурором області також проводилися оперативні наради.

Про суттєві порушення законів, актуальні питання додержання законності та правопорядку в регіоні прокуратурою області систематично інформувалися Львівська обласна державна адміністрація, Львівська обласна рада. Прокурори постійно беруть участь у засіданнях та сесіях відповідних органів державної влади та місцевого самоврядування.

Загальна характеристика злочинності.

Кількість зареєстрованих заяв та повідомлень в журналі єдиного обліку по Львівській області за 2015 рік складає 252812, цей показник збільшився у порівнянні з аналогічним періодом 2014 року (185829), а саме на 66983.

Також впродовж минулого року в області зареєстровано 59729 кримінальних правопорушень, проти 57723 у 2014 році.

Рівень кримінальних правопорушень на 10 тис. населення по області складає 131,1 злочинів, проти 85,4 за 12 місяців 2014 року.

У структурі злочинності переважають злочини середньої тяжкості, які становлять майже 47% від усіх облікованих.

Упродовж звітного періоду на території області спостерігається ріст кримінальних правопорушень невеликої тяжкості з 6852 до 9009, або на 31,5%, середньої тяжкості з 8406 до 15449 (на 83,8%), тяжких кримінальних правопорушень з 5918 до 8136 (на 37,5%), особливо тяжких злочинів з 469 до 610, або на 30,1%.

Крім того, спостерігається негативна динаміка росту злочинів проти власності з 12680 до 22487, або на 77,3%, а також незаконних заволодінь транспортними засобами з 232 до 270 (на 16,4%).

На 15,4% збільшилась кількість кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми, на 49,2% особами, які раніше вчиняли злочини, та на 42,9% групою осіб.

Водночас, спостерігається зниження кількості злочинів проти статевої свободи та недоторканості особи з 41 до 31, що становить 24,4%, проти громадського порядку та моральності з 448 до 366 (18,3%), у сфері господарської діяльності з 427 до 389 (8,9%).

Потребує покращення стан розкриття кримінальних правопорушень органами Національної поліції за підозрою та за остаточними результатами досудового розслідування, який є меншим, ніж по державі (відповідно 36,7% проти 42,1% та 34,9% проти 39,1%).

Упродовж 2015 року суттєво збільшилась кількість скерованих обвинувальних актів до суду – з 7193 до 9030.

На 26% зменшилась кількість закритих кримінальних проваджень.

Стан прокурорського нагляду за додержанням законів органами Національної поліції при провадженні досудового розслідування злочинів проти життя та підтримання державного обвинувачення.

В 2015 році на території області зменшилася кількість скоєних умисних вбивств з 57 до 49.

Нерозкритими залишаються 6 умисних вбивств, вчинених у минулому році.

Відсоток розкриття умисних вбивств становить – 87,7%. Протягом 2015 року розкрито 2 умисних вбивства, вчинених у минулі роки.

Зменшилась кількість зареєстрованих тяжких тілесних ушкоджень зі смертю потерпілого, передбачених ч.2 ст.121 КК України, з 27 до 15 кримінальних правопорушень. Відсоток розкриття злочинів вказаної категорії становить – 86,6%.

Не відбулось істотного покращення стану профілактичної діяльності щодо запобігання цим злочинам, оскільки переважну більшість умисних вбивств та тяжких тілесних ушкоджень зі смертю потерпілого вчинено в стані алкогольного сп'яніння та на соціально-побутовому ґрунті.

**Стан прокурорського нагляду за додержанням законів органами
Національної поліції при провадженні досудового розслідування
(окрім злочинів організованих груп і злочинних організацій, у сферах
корупції та транспорту).**

Протягом 2015 року підрозділами СУ Національної поліції у Львівській області розслідувалось 84537 кримінальних проваджень (з них 18030 залишок на початок звітного періоду), що на 10,5% більше, ніж за аналогічний період 2014 року.

Число закінчених кримінальних проваджень зменшилось з 52328 до 40719, або на 28,5%.

До суду з обвинувальними актами скеровано 6147 кримінальних проваджень, що на 10,9% більше, ніж в 2014 році, їх питома вага складає 15%.

З угодами скеровано до суду 1024 кримінальних проваджень.

З них, з угодами про примирення – 618, питома вага яких складає 10%, та про визнання винуватості – 406, питома вага таких складає 6,6 %.

За закінченими кримінальними провадженнями встановлено збитків на суму 100 855 тис.грн, відшкодовано в ході досудового слідства 39 352 тис.грн., накладено арешт на майно 150 502 тис.грн. та пред'явлено позови на суму понад 18 тис.грн.

Загалом, практика застосування кримінального процесуального законодавства органами Національної поліції при проведенні досудового розслідування засвідчує, що наведені у цій сфері проблеми можуть бути вирішені за умов наявності не лише принципового прокурорського нагляду, але й належного та фахового відомчого контролю з боку їх керівництва.

Працівники поліції ще продовжують негативну практику укриття злочинів, оскільки у поточному році виявлено 221 необлікованих злочинів, які органами прокуратури внесено до ЄРДР.

Органами Національної поліції (до 07.11.2015 органами внутрішніх справ) у Львівській області розглянуто 290 документів прокурорського реагування із вжиттям заходів щодо усунення порушень законів. На вимогу прокурорів притягнуто до дисциплінарної відповідальності 353 працівники.

**Стан прокурорського нагляду за додержанням законів органами
внутрішніх справ при провадженні оперативно-розшукової діяльності (окрім
злочинів організованих груп і злочинних організацій, у сферах корупції та
транспорту).**

Здійснюючи нагляд за додержанням законів при проведенні оперативно-розшукової діяльності, прокурорами вживалися принципові заходи до скасування незаконних рішень, притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності.

Завдяки спільним зусиллям правоохоронних органів області досягнуто зменшення кількості безвісно відсутніх осіб з 295 до 285, питома вага розшуку останніх становить 25,9%.

Крім цього, не допущено збільшення залишку нерозшуканих осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, суду або ухиляються від відбування кримінального покарання (734). Питома вага розшуку останніх є кращою, ніж в середньому по державі – 25,9%.

В ході здійснення прокурорського нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю піднаглядних оперативних підрозділів прокурорами перевірено 4412 ОРС наявних категорій.

За наслідками розгляду 82 документів реагування, внесених на усунення виявлених порушень закону, до відповідальності притягнуто 132 службові особи, скасовано 85 незаконних постанов, з яких 29 – про заведення та 56 – про закриття ОРС, в порядку п.4 ч.3 ст.14 Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність" надано 383 вказівки.

Стан прокурорського нагляду за додержанням законів органами слідчого управління фінансових розслідувань Головного управління Державної фіскальної служби у Львівській області.

У 2015 році у провадженні слідчих перебувало 371 кримінальне провадження. Із вказаної кількості кримінальних проваджень 149 - закрито, 33 - скеровано за підслідністю, 59 - об'єднано, залишок на кінець року становив 75 проваджень.

До суду для розгляду по суті скеровано 47 кримінальних проваджень, з них: з обвинувальним актом – 38 (29 з угодами про визнання винуватості), для звільнення осіб від кримінальної відповідальності – 9 (у томі числі у зв'язку із добровільною сплатою коштів у ході досудового розслідування).

З числа скерованих до суду кримінальних проваджень встановлено збитків на загальну суму 24 361 тис.грн., з яких відшкодовано у ході досудового слідства 15 429 тис.грн. (63 %). Накладено арешт на майно на загальну суму 12 737 тис. грн. Пред'явлено позови у кримінальних провадженнях на загальну суму 5 675 тис.грн., які на даний час перебувають на розгляді в судах.

Стан прокурорського нагляду за додержанням законів органами Служби безпеки (крім головного відділу «К» та військової контррозвідки) та Державної прикордонної служби України.

Протягом 2015 року забезпечено нагляд за додержанням законів в діяльності УСБУ у Львівській області (крім ГВ «К» та військової контррозвідки) та прикордонної служби України під час здійснення досудового розслідування та оперативно-розшукової діяльності.

Зокрема, у 2015 році слідчими СВ УСБ України у Львівській області розпочато 206 кримінальних проваджень. Із вказаної кількості: закрито 17 проваджень, 91– скеровано за підслідністю, 54– об'єднано з іншими. Залишок незакінчених кримінальних проваджень на кінець звітного періоду становить 23. До суду для розгляду по суті скеровано 34 провадження з обвинувальними актами, з яких 25 з угодами про визнання винуватості та 1 клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру.

Порушень конституційних прав громадян не допущено. Виправдувальні вироки не виносилися, кримінальні провадження, у яких повідомлялося про підозру, не закривались, обвинувальні акти в порядку п.3 ч. 3 ст. 214 КПК України прокурору судом не повертались.

На усунення порушень вимог КПК України при проведенні досудового розслідування внесено 4 документи реагування, за результатами розгляду яких до дисциплінарної відповідальності притягнуто 2 співробітників УСБУ у Львівській області, в порядку ст.36 п.6 КПК України дано 73 письмових вказівок.

Крім цього, на усунення порушень законодавства про ОРД в органах охорони державного кордону області прокуратурою області впродовж 2015 року внесено 4 подання, за результатами розгляду яких до дисциплінарної відповідальності притягнуто 15 осіб, надано 3 вказівки в ОРС.

Стан прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які ведуть боротьбу з організованою злочинністю та корупцією.

Прокуратурою Львівської області у взаємодії з іншими правоохоронними органами вжито низку організаційно-практичних заходів, спрямованих на запобігання і протидію організованим злочинностям та корупції.

У минулому році ефективність діяльності правоохоронних органів з викриття організованих злочинних угруповань обговорено на 2 координаційних нарадах керівників правоохоронних органів області.

Зокрема, у 2015 році правоохоронними органами області викрито 8 організованих угруповань, до кримінальної відповідальності притягнуто 30 осіб – членів організованих злочинних груп (надалі – ОЗГ), які підозрюються у вчиненні тяжких та особливо тяжких злочинів, в тому числі 3 ОЗГ щодо 11 осіб, які вчинили злочини пов'язані з корупцією.

Результативною виявилась робота правоохоронних органів по протидії організованим злочинним формуванням на таких пріоритетних напрямках, як боротьба з корупцією, в тому числі, розкрадання службовими особами майна державного підприємства в агропромисловому комплексі, вимагання і отримання неправомірної вигоди у вищому навчальному закладі, привласнення кредитних коштів у банківській установі, розкрадання у кредитно-фінансовій сфері, а саме коштів вкладників кредитної спілки, незаконний обіг наркотичних засобів, посягання на особисте майно громадян та юридичних осіб шляхом вчинення грабежів та розбоїв, де припинено діяльність 3 організованих груп.

Серед актуальних кримінальних проваджень слід звернути увагу на виявлене злочинне угруповання, яке шляхом зловживання службовим становищем вчинило розкрадання спирту на одному з МПД ДП «Укрспирт» на суму понад 5,1 млн. гривень; організовану групу, яка функціонувала в галузі освіти та члени якої здійснювали систематичне вимагання і отримання неправомірної вигоди від студентів Національного транспортного університету України на загальну суму понад 170 тис.грн.; та організовану групу в банківській сфері, члени якої привласнили кошти клієнтів банку на суму понад 2,7 млн.грн.

Крім цього, до судів скеровано обвинувальні акти щодо членів ОЗГ, які вчинили ряд крадіжок з офісних приміщень на суму 1,6 млн.грн., щодо організованої групи у кредитно-фінансовій сфері, дії якої були спрямовані на незаконне заволодіння коштами вкладників кредитних спілок на загальну суму 3,5 млн.грн., та інших.

Вказаними кримінальними правопорушеннями завдано збитків на суму понад 9 млн.грн., з яких понад 6,8 млн.грн. відшкодовано під час розслідування даних проваджень (75%). В ході досудового розслідування накладено арештів на майно підозрюваних в розмірі 7,9 млн.грн. та вилучено майна на 3,7 млн.грн. (в т.ч. близько 2 млн.грн. готівки). Пред'явлено цивільних позовів на суму понад 9 млн.грн.

Впродовж минулого року судами ухвалено 6 вироків, за якими засуджено 17 осіб, та ще 26 проваджень (справ) перебуває на розгляді в судах.

Робота щодо викриття ОЗГ триває у трьох кримінальних провадженнях, у яких ведеться розслідування щодо 10 осіб.

В результаті проведення скоординованих заходів правоохоронними органами Львівської області щодо боротьби з корупцією впродовж 2015 року закінчено досудове розслідування із скеруванням обвинувальних актів до суду в 72 кримінальних провадженнях стосовно 88 осіб, у яких встановлено 91 правопорушення.

З числа завершених розслідуванням кримінальних проваджень, скерованих до суду, 3 провадження стосовно організованих груп з корумпованими зв'язками.

Відсторонено від посад 40 осіб, яким повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень з ознаками корупції.

Виявлялись корупційні злочини, вчинені у сфері освіти, охорони здоров'я, земельних правовідносин та у бюджетній сфері. Викрито низку резонансних злочинів, вчинених службовими особами у сфері оподаткування та митного оформлення.

У кримінальних провадженнях про корупційні правопорушення, які розслідувалися упродовж 2015 року правоохоронними органами області, сума збитків, заподіяних корупційними кримінальними правопорушеннями, становила 17 млн.грн., з них відшкодовано більше 9,7 млн.грн., накладено арешт на майно підозрюваних вартістю 18,9 млн.грн. та вилучено активів на суму 2,7 млн.грн.

У 2015 році проводилась робота по виявленню фактів адміністративно-караної корупції, за результатами якої складено 86 протоколів про вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, з них прокурорами - 17, УСБУ – 25, МВС – 44.

Судами області розглянуто 84 адміністративних протоколи, пов'язані з корупцією, у 76 випадках особи притягнуті до адміністративної відповідальності.

Міжнародне співробітництво та удосконалення взаємодії з правоохоронними органами іноземних держав.

Діяльність органів прокуратури в галузі міжнародно-правового співробітництва відіграє важливу роль у зміцненні міжнародного правопорядку та боротьбі із транснаціональною злочинністю, адже запорукою успішного досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень є взаємна міжнародно-правова допомога компетентних державних органів у зборі доказів протиправної діяльності осіб, які притягуються до кримінальної відповідальності.

Упродовж 2015 року до прокуратури області з іноземних держав, переважно з окружних прокуратур Міністерства юстиції Республіки Польща, надійшло для виконання 138 запитів про надання міжнародної правової допомоги у кримінальних провадженнях (за категоріями переважають злочини проти власності, підроблення документів, ДТП). За вказаний період забезпечено реалізацію 123 клопотань іноземних компетентних органів, у тому числі 51 - про перейняття кримінального переслідування. Решта запитів на даний час перебувають на виконанні.

У свою чергу, правоохоронними органами області певним чином використовувалися надані повноваження в ініціюванні підготовки та скерування клопотань в порядку надання правової допомоги до компетентних органів іноземних країн. Зокрема, забезпечено підготовку 6 запитів про надання правової допомоги, які скеровані для виконання компетентним органам іноземних держав.

Відповідна діяльність здійснена також з питань видачі (екстрадиції) громадян, які вчинили злочини та переховувалися від слідства та суду як в Україні, так і за її межами.

Упродовж зазначеного періоду на території іноземних держав затримано 7 осіб, що перебували у розшуку, за ініціативи правоохоронних органів Львівської області. Відповідно до вимог кримінального процесуального законодавства прокуратурою області проводяться екстрадиційні заходи відносно вказаних осіб.

Також органами прокуратури області упродовж 2015 року проведено 6 екстрадиційних перевірок за зверненнями компетентних органів іноземних держав про видачу затриманих на території України іноземних громадян.

Упродовж 2015 року прокуратурою області організовано та проведено 12 організаційно-протокольних заходів у формі зустрічі із представниками іноземних організацій, а саме: Львівського офісу Спеціальної Моніторингової Місії ОБСЄ в Україні, Львівського офісу Моніторингової Місії ООН з прав людини в Україні, Консультативної місії Європейського союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні, Комітету Європейського союзу з цивільних аспектів врегулювання кризових ситуацій та Проекту Європейського Союзу «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні», експертної місії Центру міжнародного правового співробітництва - SILC (Нідерланди).

Обговоренню підлягали питання визначення пріоритетних напрямків взаємної співпраці, запобігання торгівлі людьми, захисту прав неповнолітніх, особливості здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях окремих категорій.

Стан законності при провадженні досудового розслідування слідчими органів прокуратури.

У провадженні слідчих органів прокуратури області протягом 12 місяців 2015 року перебувало **504** кримінальних проваджень (2014 – **552**).

За результатами досудового розслідування закінчено **362** кримінальних проваджень, що становить 72% (2014 – **285**, що становило 52%), з них закрито **312** кримінальних проваджень, що становить 86% від закінчених проваджень (2014 – **255**, що становило 89%).

До суду з **обвинувальними актами** скеровано **50** кримінальних проваджень (2014 – **27**), у тому числі **6** з **угодами**, з них **5** - про визнання винуватості, **1** – про примирення (2014 – **5** з угодами).

Із числа скерованих до суду обвинувальних актів 43 – стосовно працівників правоохоронних органів (26 – працівники органів внутрішніх справ, 3 – державної податкової служби, 6 – митної служби, 2 – пенітенціарної системи, 1 – органів держфінінспекції, 4 – державної лісової охорони, 1 – інших органів, що здійснюють правоохоронні функції).

У минулому році до суду спрямовано низку актуальних кримінальних проваджень, які розслідувалися слідчим відділом прокуратури області.

Зокрема, закінчено розслідування та скеровано до суду обвинувальний акт про обвинувачення **4** працівників міліції, а саме, начальника міліції громадської безпеки – заступника начальника Шевченківського РВ, 3 працівників СДІМ Шевченківського РВ, у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 365, ч. 2 ст. 127 КК України, які з метою одержання визнавальних показань застосували до потерпілого фізичне насильство, спричинивши йому легкі тілесні ушкодження. Судовий розгляд триває.

Крім цього, слідчим відділом прокуратури області за процесуального керівництва відділу завершено досудове розслідування у кримінальному провадженні стосовно заступника командира - начальника штабу БМОП «Беркут» Голуба С.М. щодо умисного підпалу 20.02.2014 приміщення БМОП «Беркут», що на вул. Тролейбусній, 16 в м. Львові, внаслідок якого загинули два працівники даного підрозділу - міліціонер автороти Кизик Р.В. та міліціонер-водій Мирка Н.В., а також знищено та пошкоджено майно на суму 930376,50 грн., за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст.194, ч.3 ст.365 КК України.

У зв'язку з переховуванням Голуба С.М. від органів слідства та виїздом останнього за межі України до Російської Федерації, відповідно до вимог ст.297-2 КПК України до слідчого судді внесено клопотання про застосування спеціального досудового розслідування, яке судом задоволено.

Обвинувальний акт про підозру Голуба С.М. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.365 КК України, скеровано до Франківського районного суду м. Львова для розгляду по суті. Судовий розгляд триває.

У закінчених розслідуваннях кримінальних провадженнях встановлено збитки на суму 5 908 тис.грн. (заподіяні інтересам держави та територіальних громад – 2 975 тис.грн.), з яких відшкодовано 2 652 тис.грн., або 45% (1734 тис. грн., заподіяних інтересам держави та територіальних громад), на майно обвинувачених накладено арешт на суму 959 тис.грн., пред'явлено позови на суму 2 110 тис.грн.

Окрім цього, до суду за вказаний період подано 43 клопотання про застосування запобіжного заходу, які задоволено, у тому числі тримання під вартою - 27, домашній арешт – 10, особисте зобов'язання – 6.

Із числа кримінальних проваджень, направлених до суду у минулому році, розглянуто 18 стосовно 19 осіб.

Виправдувальні вироки у кримінальних провадженнях судами не постановлялися.

Стан законності у сфері кримінального судочинства.

Органами прокуратури Львівщини постійно вживаються заходи до забезпечення законності у кримінальному судочинстві та відновлення конституційних прав громадян, потерпілих унаслідок кримінальних правопорушень.

За участі прокурорів судами області розглянуто 6377 кримінальних проваджень та справ у першій та апеляційній інстанціях, з питань застосування примусових заходів медичного і виховного характеру, звільнення від кримінальної відповідальності, а також пов'язаних з виконанням судових рішень.

Підтримано державне обвинувачення з ухваленням вироків у 3768 кримінальних справах та провадженнях.

При цьому судами області ухвалено 48 виправдувальних вироків стосовно 56 осіб, з яких набрали законної сили лише щодо 17 осіб, а також закрито з реабілітуючих підстав 10 кримінальних проваджень і справ стосовно 11 осіб, з них набули чинності - 8.

Залишається високим рівень реагування прокурорів на незаконні судові рішення.

В цілому у 2015 році прокурорами подано 318 апеляційних скарг та 51 касаційну скаргу на рішення судів області у зв'язку з істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону та неправильним застосуванням кримінального закону.

За ініціативи державних обвинувачів в апеляційному та касаційному порядках скасовано та змінено незаконні рішення судів першої та апеляційної інстанцій щодо 295 осіб.

Завдяки обґрунтованому та своєчасному реагуванню прокурорів скасовано 23 незаконні виправдувальні вироки та ухвали про закриття проваджень з реабілітуючих підстав стосовно 27 осіб з подальшим призначенням у них нового судового розгляду.

При здійсненні повноважень у судовому провадженні прокурори займають послідовну та принципову позицію у реагуванні на призначення судами покарань, які не відповідають тяжкості скоєних злочинів. Саме з цих підстав за їх апеляційними скаргами скасовано незаконні вироки місцевих судів стосовно 40 осіб.

З принциповою та правильною позицією прокуратури області погодилась Вища кваліфікаційна комісія суддів України, якою розпочато перевірки стосовно 4 суддів Личаківського, Галицького, Шевченківського районних судів м.Львова, Яворівського районного суду, 3 суддів апеляційного суду Львівської області за фактами неналежного виконання ними службових обов'язків під час здійснення правосуддя у кримінальному провадженні, а також Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

В цілому прокуратурою області минулого року ініційовано притягнення 18 суддів до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених ст.92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Стан законності при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Прокуратурою області упродовж минулого року вжито заходи щодо дотримання конституційних прав та свобод громадян, належного здійснення прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Особлива увага зверталась на актуальні питання дотримання законодавства, спрямованого на запобігання катуванням та іншому жорстокому поводженню із затриманими, взятими під варту, та засудженими особами, виконання режимних вимог, забезпечення в'язнів належними умовами перебування в місцях позбавлення волі.

Так, за реагування органів прокуратури, у зв'язку з невідповідністю вимогам закону матеріально-побутових та медико-санітарних умов утримання, призупинено до усунення порушень діяльність 5 кімнат для затриманих та доставлених, а також 3 ізоляторів тимчасового тримання територіальних відділів Головного управління Національної поліції України у Львівській області.

На якісно новий рівень поставлено роботу з нагляду за дотриманням вимог законів у спеціальних палатах МОЗ для лікування затриманих та взятих під варту осіб.

Так, незважаючи на наявність при районних (міських) лікарнях області 18 спеціальних палат для надання заарештованим кваліфікованої медичної допомоги або проведення стаціонарного лікування, лише одиниці з них відповідали вимогам чинного законодавства.

Враховуючи наявність порушень у всіх без виключення спецпалатах, прокурорами внесено 24 документи прокурорського реагування, за результатами розгляду яких керівництвом територіальних органів охорони здоров'я вжито ряд заходів до усунення виявлених порушень.

Органами прокуратури області продовжується робота на ділянці нагляду за додержанням законів при виконанні кримінальних покарань в установах виконання покарань УДПтС України у Львівській області.

Так, вжитими організаційно-розпорядчими заходами у 2015 році в установах виконання покарань області не допущено масових безладів, захоплення заручників та інших тяжких злочинів.

На постійному контролі органів прокуратури області перебували випадки застосування до ув'язнених та засуджених осіб крайніх заходів дисциплінарного впливу.

Зокрема, у минулому році за вказівками прокурорів поновлено права 6 в'язнів, яких звільнено із штрафних приміщень установ кримінально-виконавчої служби області, винних службових осіб притягнуто до встановленої законом відповідальності.

Також прокурори реагували на порушення законодавства при залученні засуджених до суспільно-корисної оплачуваної праці. Зокрема, виявлялися факти організації роботи на виробництві в окремих установах виконання покарань з порушенням техніки безпеки і виробничої санітарії, вказувалося на необхідність створення умов, які б дали можливість засудженим до позбавлення волі реалізувати своє право на працю, залучення до праці засуджених, які мають виконавчі листи, у тому числі, щодо сплати аліментів на неповнолітніх дітей тощо.

Виявлялися порушення прав засуджених, передбачені Законом України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України, щодо адаптації правового статусу засудженого до європейських стандартів» від 8 квітня 2014 року, в частині незабезпечення в повній мірі прав в'язнів на соціальний захист, порушення права на проведення телефонних розмов у мережі мобільного зв'язку, користування мережею Інтернет під контролем адміністрації тощо.

Не залишалися поза увагою порушення кримінально-виконавчого законодавства при вирішенні питань, пов'язаних з застосуванням до засуджених умовно-дострокового звільнення, заміни невідбутої частини покарання більш м'яким, прийняття необґрунтованих рішень про відмову в направленні клопотань до суду про застосування до них ст.ст.81, 82 КК України.

Загалом, прокурорами в минулому році на усунення порушень кримінально - виконавчого законодавства в діяльності установ виконання покарань внесено 78 документів реагування, за наслідками розгляду яких до відповідальності притягнуто 104 службові особи пенітенціарної служби області.

Органами прокуратури області проведено актуальні перевірки дотримання вимог кримінально-виконавчого законодавства при виконанні кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, здійснення контролю за дотриманням засудженими до таких покарань покладених на них судом обов'язків щодо заборони виїзду за межі України.

У ході перевірок виявлено випадки вчинення засудженими особами, які перебувають на обліках в підрозділах КВІ, кримінальних правопорушень.

Усього за результатами проведених перевірок з вказаних питань органами прокуратури області на усунення виявлених порушень внесено 16 документів прокурорського реагування, які перебувають на розгляді.

Також зареєстровано 2 кримінальні провадження за фактами ухилення засудженими від покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст.389 КК України.

Представницька діяльність.

Органами прокуратури області, в межах повноважень, приділялась увага питанням захисту конституційних прав і свобод громадян та інтересів держави.

Так, протягом 2015 року органами прокуратури області під час здійснення представницької діяльності до судів подано позовів на суму 235,3 млн.грн., задоволено 639 позовів прокурора на суму 97,4 млн.грн., добровільно сплачено за закритими провадженням справами 7,1 млн.грн.

Сума за рішеннями, що набрали законної сили становить 96,4 млн.грн., передано на примусове виконання рішень на суму 46,9 млн.грн., реально виконано на суму 49,2 млн.грн.

Прокурорами при здійсненні представницької діяльності розпочато 30 кримінальних проваджень, з яких 8 - апаратом прокуратури області.

В інтересах громадян пред'явлено позовів, заяв на суму 1,6 млн.грн., за результатами розгляду 179 позовів, заяв судом стягнуто 1,4 млн.грн. Сума за рішеннями, що набрали законної сили, становить 1,3 млн.грн., реально виконано на суму 1,2 млн.грн.

Поряд з цим, з метою захисту конституційних прав громадян, за результатами представницької діяльності, органами прокуратури області розпочато 4 кримінальних провадження.

Слід зазначити, що проблемним залишається питання стану погашення заборгованості по заробітній платі.

Слід зазначити, що в органах прокуратури Львівської області на постійному контролі перебуває питання додержання конституційних прав громадян на своєчасне одержання заробітної плати, прокуратура оперативно реагує на порушення вимог законодавства з цих питань.

Зокрема, загалом протягом 2015 року органами прокуратури та внутрішніх справ розпочато 67 кримінальних проваджень за фактами безпідставної невиклати заробітної плати за ст. 175 КК України.

На захист інтересів держави пред'явлено позовів на суму 221,8 млн. грн., за результатами розгляду 388 позовів судом стягнуто 92,4 млн. грн., добровільно відшкодовано за закритими справами – 7,1 млн. грн. Сума за рішеннями, що набрали законної сили, становить 92,8 млн. грн., реально виконано на суму 47,9 млн. грн.

Окрім цього, впродовж поточного року у сфері охорони навколишнього природного середовища заявлено позовів на загальну суму 62,6 млн. грн., з яких розглянуто та задоволено 46 на загальну суму 35,1 млн. грн. Сума за рішеннями, що набрали законної сили, становить 34,2 млн. грн., реально стягнуто 286 тис. грн.

З метою захисту інтересів громадян і держави у сфері земельних відносин органами прокуратури області заявлено позовів на суму 119,8 млн. грн., за результатами розгляду 95 позовів судом стягнуто 20,1 млн. грн., добровільно

відшкодовано 2 млн. грн. Сума за рішеннями, що набрали законної сили, 22,9 млн. грн., реально виконано на суму 21,2 млн. грн.

Для прикладу, прокурором Жидачівського району пред'явлено цивільний позов про відшкодування збитків в сумі 513,6 тис. грн., завданих службовими особами ТЗОВ "Вінал-Агро" самовільним зайняттям та використанням 533,2 га земель сільськогосподарського призначення на території району.

Стрийським міжрайонним прокурором в господарський суд Львівської області пред'явлено позов в інтересах Стрийської районної державної адміністрації до ТЗОВ «Сапфір» про стягнення 265 тис. грн. заборгованості за договором купівлі-продажу земельної ділянки площею 6,1602 га.

Справи перебувають на розгляді.

Розпочато 4 кримінальних провадження в земельній сфері.

Реально виконано судових рішень, постановлених за позовами прокурорів, на суму 49,2 млн. грн. при задоволених, що набрали законної сили, на суму 96,4 млн. грн.

У 2015 році органами прокуратури області в органи ДВС у порядку відомчого контролю направлено 39 скарг на дії, бездіяльність державних виконавців при виконанні рішень судів за позовами прокурора, з яких 37 розглянуто та задоволено, 2 – на розгляді. Також до Львівського окружного адміністративного суду направлено 1 позов, який на даний час перебуває на розгляді в суді апеляційної інстанції.

Розпочато 2 кримінальних провадження з питань виконання судових рішень.

Стан законності у сфері захисту прав і свобод дітей.

Органами прокуратури Львівщини забезпечується подальше впровадження у життя Концепції розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні. Однак залишається низка проблемних питань.

Так, спостерігається тенденція до зростання злочинності серед неповнолітніх на 19,8%. Зокрема, неповнолітніми вчинено 448 кримінальних правопорушень, що на 89 більше, ніж у 2014 році. При цьому, 125 кримінальних правопорушень вчинено неповнолітніми у групі осіб, що майже у 2 рази більше, ніж за 2014 рік.

Поширеними серед неповнолітніх залишаються корисливі злочини, кількість яких постійно зростає та становить 79% від загальної кількості вчинених ними кримінальних правопорушень. Найбільша кількість корисливих кримінальних правопорушень вчинено у Бродівському, Дрогобицькому, Золочівському та Пустомитівському районах.

За відсутності належного здійснення заходів індивідуальної профілактики з боку територіальних органів внутрішніх справ області (на даний час – органів Національної поліції) 15 неповнолітніми вчинено рецидивні злочини (11 - 2014).

Основними причинами вчинення кримінальних правопорушень даної категорії є відсутність контролю за дітьми з боку батьків чи осіб, які їх замінюють, складні життєві обставини, у яких виховуються діти, незабезпечення їх змістовним

дозвіллям, а також недостатність зусиль правоохоронних органів та органів влади щодо протидії та профілактики злочинності.

З огляду на вищевказане, прокуратурою області внесено доручення про усунення порушень вимог чинного законодавства щодо здійснення профілактики вчинення неповнолітніми правопорушень, за результатами розгляду якого 2 посадових осіб органів внутрішніх справ притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Окрім того, прокуратурою області проведено міжвідомчу нараду керівників правоохоронних органів та органів виконавчої влади на тему: «Про стан додержання вимог законодавства щодо попередження правопорушень та шкідливих звичок у молодіжному середовищі, забезпечення додержання прав дітей у кримінальному провадженні та при виконанні стосовно них судових рішень». За наслідками наради розроблено спільні заходи для поліпшення криміногенної ситуації серед дітей на території регіону, які виконано.

У провадженні органів досудового розслідування перебувало 359 кримінальних проваджень щодо неповнолітніх, з яких закінчено 307 (85 %).

Впродовж 2015 року органами внутрішніх справ області (на даний час – органів національної поліції області) за фактами безвісного зникнення 23 неповнолітніх заведено 23 оперативно-розшукові справи, всі діти розшукані.

На даний час нерозшуканими залишаються 5 безвісти зниклих неповнолітніх, що пропали безвісти у 2007, 2009, 2013, 2014 роках. За кожним таким фактом проводяться оперативно-розшукові заходи.

У 2015 році у 143 кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх судами постановлено обвинувальні вироки, у тому числі 3 - на підставі угоди про примирення. Незначним залишається відсоток неповнолітніх, яким застосовано реальну міру покарання у вигляді позбавлення волі.

Своєчасно реагували прокурори і на незаконні рішення судів у кримінальних провадженнях, у тому числі щодо необґрунтованого повернення обвинувальних актів.

За апеляціями прокурорів у 2015 році скасовано 2 ухвали суду про повернення обвинувального акта стосовно 2 осіб та 11 незаконних вироків.

Особлива увага органами прокуратури приділяється додержанню прав неповнолітніх, поміщених до спеціальних установ, в яких з метою дотримання вимог Конвенції ООН «Про права дитини» та національного законодавства прокуратурою проводяться систематичні перевірки.

Упродовж минулого року особлива увага приділялась захисту прав і свобод дітей, насамперед соціально- незахищеної категорії.

Зокрема, за позовами прокурорів судами за 20 дітьми-сиротами визнано право власності на майно (квартири, житлові будинки) та земельні ділянки в порядку спадкування на загальну суму близько 190 тис.грн. При цьому, у цих дітей були об'єктивні перешкоди для оформлення спадкових прав у нотаріальному порядку, оскільки у їх померлих батьків на це майно були відсутні правовстановлюючі документи.

Також судами задоволено 20 позовів прокурорів про виплату дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, одноразової грошової допомоги на загальну суму 130 тис.грн.

Крім цього, судами задоволено 13 позовів про накладення заборони на відчуження житла, в якому проживали діти, батьки яких позбавлені батьківських прав.

Прокурорами вживалися заходи представницького характеру на захист інтересів держави у сфері охорони дитинства.

Загалом, у минулому році до суду пред'явлено 74 позови на загальну суму 738 тис.грн. З урахування пред'явлених у 2014 році позовів, судами задоволено 71 позов на загальну суму 1,4 млн.грн, поновлено права 105 дітей. За результатами здійснення представницької діяльності розпочато 2 кримінальні провадження.

Реально виконано рішень судів на загальну суму понад 950 тис.грн., з яких до бюджету відшкодовано 800 тис.грн.

З метою недопущення порушення прав дітей, ювенальними прокурорами забезпечено участь у розгляді судами 208 справ про усиновлення дітей іноземцями, позбавлення батьківських прав та відібрання дітей у батьків без позбавлення батьківських прав тощо.

Стан розгляду звернень.

Забезпечення об'єктивного, всебічного і своєчасного розгляду звернень, оприлюднення у встановлені законом строки публічної інформації, надання за запитами достовірної, точної та повної інформації, реальне поновлення порушених прав громадян є основними критеріями, які визначають діяльності органів прокуратури на даному напрямку.

Впродовж 2015 року органами прокуратури області вирішено понад 11 тис. звернень (з 20 тис., які надійшли для розгляду в органи прокуратури), в тому числі 356 від народних депутатів. За належністю до органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та державного контролю надіслано для вирішення 8,4 тис. звернень.

З вирішених переважають звернення з питань досудового розслідування – 6749 та з питань представництва інтересів громадян та держави в суді – 780.

Задоволено 129 звернень, більшість з питань представництва інтересів громадян та держави в суді (80 звернення) та з питань досудового розслідування (46 – на дії і рішення слідчих МВС).

На особистий прийом до органів прокуратури звернулося майже 6 тис. громадян. Кожного шостого громадянина прийнято особисто керівниками прокуратур.

З метою реалізації прав громадян на подання усних звернень в телефонному режимі та з використанням мережі Інтернет, в прокуратурі області та на місцях функціонують телефони «гарячої лінії», а також електронні адреси для надсилання звернень, відомості про які розміщено на офіційному сайті.

На підставі Закону України «Про доступ до публічної інформації» до прокуратури області упродовж 2015 року надійшло 208 запитів про надання публічної інформації, з яких 171 розглянуто з наданням відповіді, 37 з числа наведених надіслано належним розпорядникам інформації.

Більшість запитуваної інформації стосувалася досудового розслідування у кримінальних провадженнях – 39,2%, з кадрових питань надійшло 22,2% запитів, ще 55% - стосувались питань представництва інтересів громадян та держави в суді, організаційно-розпорядчої діяльності та ін.

Реалізуючи принцип гласності, з метою запобігання злочинності, формування у суспільстві авторитету і довіри до органів прокуратури, у засобах масової інформації систематично висвітлювалися результати діяльності, які реально вплинули на поновлення прав громадян та захист інтересів держави.

З початку року працівниками прокуратури Львівської області підготовлено майже 1870 інформаційних повідомлень для висвітлення їх у регіональних та центральних засобах масової інформації, з них понад 480 розміщено на офіційному сайті прокуратури області та в мережі Інтернет.

Прокуратурою області і надалі будуть вживатися заходи для зміцнення законності й правопорядку в регіоні, підвищення ефективності прокурорської діяльності, реального усунення порушень законів тощо.

Прокуратура Львівської області